

τι είπαν σε καταθέσεις τους οι διευθυντές των εταιρειών που διακίνησαν τα χρήματα και η εκδοχή τους έγινε αποδεκτή, ενώ δεν απαντάται το ερώτημα κατά πόσον έγιναν όντως οι τραπεζικές πράξεις και αν υπάρχουν τιμολόγια και όλα τα παραστατικά που τις δικαιολογούσαν.

Το ότι η έρευνα της αστυνομίας ήταν σικέ τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι πέραν των €450.000 για τη «μεταφορά φοιτητών» στις προεδρικές του 2018, έγινε ακόμη ένα έμβασμα, €100.000, από τη Focus προς τη Rizokarpasso Shipping Ltd, στις 4 Ιουνίου 2009, ενάμιση χρόνο μετά τις προεδρικές εκλογές. Στο έγγραφο μεταφοράς το έμβασμα αιτιολογήθηκε ως μέρος αποστολής (shipping dividend).¹² Δηλαδή, η μεταφορά αιτιολογήθηκε με ψευδείς παραστάσεις, χωρίς τα απαραίτητα παραστατικά. Η Τράπεζα Κύπρου και πάλι όφειλε να μη δεχθεί το έμβασμα, και με βάση την ισχύουσα νομοθεσία να αναφέρει την υπόθεση στη ΜΟΚΑΣ.

Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του γενικού εισαγγελέα, «ο διευθυντής της Rizokarpasso ανέφερε ότι με οδηγίες από τον ΔΗΣΥ, έστειλε αυτά τα χρήματα σε κατονομαζόμενο Κύπριο επιχειρηματία [σ.σ. δεν τον αναφέρει]. Ο τελευταίος κατάθεσε ότι έδωσε τα χρήματα για λογαριασμό του ΔΗΣΥ [σ.σ. δεν λέγει πού και πώς], κατόπιν οδηγιών εκπροσώπου του [σ.σ. τον οποίο επίσης δεν κατονομάζει]»¹³ και ούτε γάτα ούτε ζημιά. Πρόκειται για μια παιδαριώδη αιτιολόγηση της διαδρομής των €100.000 και ο λόγος είναι ότι τα χρήματα αυτά κατέληξαν σε λογαριασμό του δικηγορικού γραφείου Νίκος Χρ. Αναστασιάδης και καλύφθηκαν εκ των υστέρων ως έξοδα για νομικές υπηρεσίες προς το κόμμα!

Ανακοινώνοντας το αποτέλεσμα της αστυνομικής έρευνας, ο γενικός εισαγγελέας είπε ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνονταν στην έκθεση των αστυνομικών ανακριτών «δεν οδηγούν προς τη διάπραξη οποιωνδήποτε ποινικών αδικημάτων, αφού η όποια αδήλωτη χρηματοδό-

12. Ο συγγραφέας έχει αντίγραφα των εμβασμάτων.

13. «Δεν βλέπει ποινικά αδικήματα στην υπόθεση Focus ο Γενικός Εισαγγελέας (2)», *ΚΥΠΕ*, 27.1.2016.

τηση προς κόμματα κατά τον ουσιώδη χρόνο, δεν συνιστά ποινικό αδίκημα»!¹⁴ Η χρηματοδότηση των κομμάτων μπορεί να μην αποτελούσε ποινικό αδίκημα, όμως το ξέπλυμα χρήματος είναι ποινικό αδίκημα, και μάλιστα από τα σοβαρότερα, ενώ δεν παρουσιάστηκε κανένα τεκμήριο που να επιβεβαιώνει ότι οι €550.000 κατέληξαν πράγματι στο κόμμα ή καλύφθηκαν έξοδα του κόμματος.

Οι ανακρίσεις για τη Focus έγιναν δύο με τρία χρόνια μετά την οικονομική κρίση του 2013, όταν ήταν ήδη γνωστό ότι η εταιρεία αυτή είχε φεσώσει τη Λαϊκή Τράπεζα με €285 εκατομμύρια, τα οποία επωμίστηκαν οι καταθέτες της. Ήταν επίσης γνωστό, από την περίπτωση του Χριστόδουλου Χριστοδούλου, ότι η εταιρεία ήταν το όχημα του Βγενόπουλου για να αγοράζει επιρροή στην Κύπρο με τα κλεμμένα της Λαϊκής Τράπεζας. Αν υπήρχε ανεξάρτητη δικαιοσύνη στην Κύπρο, η υπόθεση θα ερευνάτο από τη ΜΟΚΑΣ, η οποία θα ζητούσε αποδείξεις για τα εμβάσματα και θα τεκμηρίωνε υπόθεση ξεπλύματος χρημάτων από τη ληλασία της Λαϊκής Τράπεζας, και θα έφτανε μέχρι τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Σε ένα στοιχειωδώς ευνομούμενο κράτος δεν θα επιβίωνε πολιτικά, και ούτε θα επανεκλεγόταν, ένας Πρόεδρος που είχε τα αποτυπώματά του στα αίτια μιας οικονομικής κρίσης του μεγέθους που βίωσε η Κύπρος το 2013. Για πολύ μικρότερης έκτασης αδικήματα, ο Ντίνος Μιχαηλίδης καταδικάστηκε σε βαριά ποινή φυλάκισης στην Ελλάδα και δεν επέστρεψε ζωντανός στην Κύπρο.

Δεν υπάρχει αμφιβολία καμιά ότι ο Αναστασιάδης είχε σχέση με τον Βγενόπουλο και ο τελευταίος είχε την απαίτηση από τον Αναστασιάδη να παρέμβει για να σταματήσουν οι διώξεις εναντίον του. Ούτε η διακοπή της δίκης και η απαλλαγή του διευθυντή της Focus Μιχάλη Ζολώτα από την κυπριακή δικαιοσύνη δεν μπορεί να είναι άσχετη με τη διαπλοκή του πολιτικού συστήματος με τον Βγενόπουλο.

Τον Αύγουστο του 2013 έλαχε και ήμουν αυτήκοος μάρτυρας τηλεφωνικής συνομιλίας που είχε ο Αναστασιάδης με τον Βγενόπουλο. Είχα ανοίξει την πόρτα του γραφείου του ενώ συζητούσε μαζί του.

14. Όπ. π.

Όταν με είδε, μου έκανε νεύμα να μπω και να κάτω. Όταν κατάλαβα ότι συζητούσαν ευαίσθητα ζητήματα, του έκανα νεύμα να περάσω έξω. Με τον δείκτη του χεριού του μου έδειξε το πάτωμα, δηλαδή μου ζητούσε να μείνω. Ο Βγενόπουλος ζητούσε τερματισμό των διώξεων εναντίον του και ο Αναστασιάδης, με ευγενικό τρόπο, του εξηγούσε ότι το σύστημα δικαιοσύνης στην Κύπρο είναι ανεξάρτητο και δεν είναι όπως εκείνο της Ελλάδας, όπου θα μπορούσε ο πρωθυπουργός να παρέμβει. Ο Βγενόπουλος επέμενε και ο Αναστασιάδης, με πολλή υπομονή, του επαναλάμβανε «Ανδρέα μου, κατάλαβέ με, δεν γίνεται». Ύστερα η συζήτηση στράφηκε στην αναμόχλευση από τον *Πολίτη* της ιστορίας με τη Focus. Ο Βγενόπουλος έβλεπε δάκτυλο του Αβέρωφ Νεοφύτου και ο Αναστασιάδης προσπαθούσε να τον πείσει ότι δεν είχε επιρροή στην εφημερίδα, ενώ στήριξε τον Νεοφύτου.

Μου έκανε εντύπωση το ότι ο Αναστασιάδης με ήθελε αυτόκοο μάρτυρα της συνομιλίας του με τον Βγενόπουλο. Πέρασαν κάποια χρόνια για να κατανοήσω τον λόγο, όταν οι συσσωρευμένες εμπειρίες μου με βοήθησαν να αποκωδικοποιήσω τις επικοινωνιακές πρακτικές του. Ο Αναστασιάδης μπορεί να σου μιλήσει και να σε πείσει για οτιδήποτε. Μπορεί να ακούσεις από το στόμα του την πιο αποκαλυπτική αλήθεια μέχρι και το μεγαλύτερο ψέμα, με την ίδια πάντα φυσικότητα. Για να βγάλεις συμπέρασμα από τα λεγόμενά του πρέπει να έχεις κρίση, αλλά κυρίως την απαραίτητη πληροφόρηση, ώστε να αντιληφθείς τι έχει στο πίσω μέρος του μυαλού του. Και πάλι μπορεί να κάνεις λάθος.

Ένα περιστατικό που μου διηγήθηκε ο πρώην συνάδελφός μου στο Προεδρικό Πάμπος Χαραλάμπους είναι το καλύτερο παράδειγμα για να κατανοήσει κανείς τις επικοινωνιακές τακτικές του Αναστασιάδη: Ήταν λίγες μέρες πριν από τις δημοτικές εκλογές του 2016. Ο ΔΗΣΥ υποστήριζε την υποψηφιότητα του Νίκου Νικολαΐδη για τον Δήμο Λεμεσού, όμως μερικά υψηλόβαθμα τοπικά στελέχη εργαζόνταν εναντίον του. Ο Νικολαΐδης επικοινωνώνησε με τον Πάμπο Χαραλάμπους και του έδωσε μερικά ονόματα, με την παράκληση να τους μιλήσει στο τηλέφωνο ο Πρόεδρος και να τους πει να σταματήσουν να τον πολεμούν. Ο Χαραλάμπους πήγε στο γραφείο του Αναστασιάδη με τη λίστα στο χέρι και του μετέφερε την παράκληση του Νικολαΐδη. Ο Αναστασιάδης

άνοιξε τα χέρια του διάπλατα και του φώναξε: «Οι ρε Πάμπο, είμαι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, μεν με ανακατώνετε με τα δημαρχιακά». Ο Χαράλαμπος σηκώθηκε να φύγει κατσουφιασμένος, οπότε ο Αναστασιάδης του είπε: «Κάτσε τζιαμέ. Πού πάεις; Έν είδες τον καφετζή που ήταν μέσα;» Είχε προηγηθεί μια σύσκεψη στο γραφείο του Προέδρου και ο καφετζής, ο οποίος ήταν του ΑΚΕΛ και ο Αναστασιάδης τον υποψιαζόταν ότι ήταν της Επαγρύπνησης, μάζευε τα φλιτζάνια. Ο Αναστασιάδης παρίστανε τον εκνευρισμένο, για να μεταφέρει ο καφετζής το μήνυμα στο ΑΚΕΛ ότι ο Πρόεδρος δεν ανακατεύεται στις δημοτικές εκλογές. Μόλις έφυγε ο καφετζής, πήρε τη λίστα για να τηλεφωνήσει στα στελέχη, όπως του είχε ζητήσει ο Νικολαΐδης.

Αυτό ακριβώς έκανε και μαζί μου όταν μιλούσε με τον Βγενόπουλο. Με ήθελε μάρτυρα ότι δεν ανταποκρίθηκε στις εκκλήσεις του να παρέμβει στη δικαιοσύνη, ώστε να τον υπερασπίζομαι. Δεν θα με εξέπληττε εάν μάθαινα πως όταν έφυγα από το γραφείο του μίλησε ξανά στο τηλέφωνο με τον Βγενόπουλο και του είπε «Ανδρέα μου, είχα κάποιον δίπλα μου που άκουγε...». Πάντως, μόλις έκλεισε το τηλέφωνο σχολίασε λέγοντας: «Να πάει να γ****. Έν θα μπλέξω εγώ για λλόου του».

Ο Βγενόπουλος συνέχιζε να τον πιέζει. Το όνομά του ήταν συχνά στη λίστα με τα άτομα που επικοινωνούσαν και ζητούσαν να μιλήσουν στον Πρόεδρο. Ο Βγενόπουλος ζητούσε να συναντηθούν, αλλά μέσα στο κλίμα της εποχής, ο Αναστασιάδης το φοβόταν. Σε μια περίπτωση, στις 5 Νοεμβρίου 2013, όταν επισκέφθηκε την Αθήνα, του έστειλε ως προσωπικό του απεσταλμένο τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Αργότερα ο Χριστοδουλίδης μου διηγήθηκε ότι ο Βγενόπουλος είχε στείλει μια λιμουζίνα να τον παραλάβει από το ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία και τον πήγε στη συνάντησή με τη συνοδεία των σωματοφυλάκων του, που έμοιαζαν με γορίλλες. Για να φτάσει στο γραφείο του, είπε, άνοιγαν πελώριες συρόμενες πόρτες. Ο Χριστοδουλίδης μου είπε ότι ο Βγενόπουλος ζητούσε να τερματιστούν οι δικαστικές διαδικασίες εναντίον του.